

Het Rekenhof

Algemeen

Een van de hoofdtaken van de Kamer is de goedkeuring van de begrotingen en de rekeningen. Om deze taak naar behoren te kunnen uitoefenen, beschikt de Kamer over een hulporgaan: het Rekenhof.

Die instelling speelt de rol van “waakhond” in opdracht van de Kamer tegenover de regering. Het Hof gaat na hoe de regering met de staatsgelden omgaat, en licht de Kamer hierover in. Die informatie is onmisbaar voor de Kamer bij haar controle van de regering.

Het Hof bestaat al sinds de onafhankelijkheid van België in 1830.

Samenstelling

Het Rekenhof bestaat uit twee kamers: een Nederlandstalige en een Franstalige. Elke kamer bestaat uit een voorzitter en vier raadsheren. De oudste van de twee voorzitters is de eerste voorzitter van het Hof.

Alle leden van het Rekenhof worden benoemd door de Kamer van volksvertegenwoordigers voor een termijn van zes jaar. Zij kunnen herbenoemd worden. De Kamer kan hen op elk moment ontslaan.

De eerste voorzitter legt in aanwezigheid van de Kamer-voorzitter de eed af in handen van de koning, de andere leden t.a.v. de eerste voorzitter. Hun salarissen en pensioenen worden bij wet bepaald.

Wat doet het Rekenhof?

Het Hof heeft drie soorten bevoegdheden (artikel 180 Grondwet), waarvan de belangrijkste ongetwijfeld de bijstand aan de wetgevende macht is.

► Informatie- en controletaak

Het Hof is een onmisbare hulp voor de Kamer van volksvertegenwoordigers en de gemeenschaps- en gewestparlementen bij de controle van de uitgaven, en in mindere mate, de ontvangsten.

► Wat de jaarlijkse begroting betreft

Het Rekenhof geeft advies aan de Kamer over de ontwerpen van ontvangsten- en uitgavenbegroting die de regering indient.

► Wat de uitvoering van de begroting betreft

De regering moet elk jaar verantwoording afleggen tegenover de Kamer over de uitvoering van de begroting.⁽¹⁾

In de maand oktober die volgt op het begrotingsjaar wordt in beginsel de rekeningwet aangenomen, waarin de Kamer kwijting geeft aan de regering over de uitvoering van de begroting. Het Rekenhof stelt eerst een verslag op, waarin het de uitvoering van de begroting nagaat en wijst op eventuele schendingen van de begrotingsregels. Dit verslag wordt “Boek van opmerkingen” genoemd, of ook wel eens, minder officieel, “blunderboek”, omdat hierin de fouten van de overheid aan de kaak gesteld worden.

De opmerkingen van het Rekenhof hebben betrekking op de wettigheid en de regelmatigheid van de uitgaven. Het Hof spreekt zich bovendien uit over de doelmatigheid van de uitgaven, maar niet over de opportuniteit ervan.

Sinds 1989 stelt het Rekenhof een dergelijk verslag ook op voor de gemeenschaps- en gewestparlementen.

Het Hof oefent bovendien een algemeen toezicht uit op de fiscale ontvangsten. Het kan tekortkomingen opsporen inzake de uitvoering van de fiscale wetgeving, zonder evenwel individuele dossiers te controleren.

⁽¹⁾ Zie infofiche 11.01

Ten slotte heeft elk parlementslid het recht om, onder bepaalde voorwaarden, inzage te krijgen in, en informatie over de dossiers van het Rekenhof.

► Administratieve taak

Het Rekenhof waakt over de naleving van het specialiteitsbeginsel⁽²⁾. In de begroting verleent de Kamer immers enkel goedkeuring voor welomschreven uitgaven.

Het Rekenhof gaat na:

- of er voor de betreffende uitgave voldoende kredieten zijn
- of de uitgave op het passende krediet van de begroting werd aangerekend
- of de schuldvordering werkelijk bestaat en met bewijsstukken is gestaafd
- of alle wettelijke bepalingen werden nageleefd.

► Rechtsprekende taak

Het Rekenhof doet bij arrest uitspraak over de aansprakelijkheid van 'rekenplichtigen' als zijn/haar rekeningen een tekort vertonen. 'Rekenplichtigen' zijn ambtenaren die overheidsgeld innen en beheren.

Het Rekenhof verleent de rekenplichtige kwijting als het oordeelt dat er geen tekort is. In het tegenovergestelde geval veroordeelt het Rekenhof de rekenplichtige tot de aanzuivering van het tekort (of een deel ervan) als het oordeelt dat hij een zware fout of nalatigheid of herhaaldelijk een lichte fout heeft begaan, die het tekort heeft vergemakkelijkt of mogelijk gemaakt.

Tegen de arresten van het Rekenhof is cassatieberoep mogelijk.

⁽²⁾ Zie infofiche 11.01